

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA
IN PRAVICE IZ DELA

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 30

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

PREDLAGAM VLADI
Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si
matjaz.kek@gov.si

Številka: 1031-71/2012-2
Datum: 22.5.2012

Zadeva: Predlagam.vladi - Predlog 2903: Kapica pri pokojninah
ZVEZA: Vaš dopis z dne 15. 5. 2012

Spoštovani!

Na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve smo prejeli dopis, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si, v katerem avtor izraža nezadovoljstvo glede višine najnižjih pokojnin, ki bi jih bilo po njegovem mnenju potrebno zvišati. Obenem predlaga varčevanje pri pokojninah na način, da se zniža višina vseh pokojnin nad zneskom 1200,00 eurov neto.

V odgovoru na omenjene predloge vam v delu, ki se nanaša na invalidsko in pokojninsko zavarovanje, posredujemo sledeče pojasnilo z vidika veljavne pokojninske in invalidske zakonodaje:

Pokojninsko in invalidsko zavarovanje temelji na zavarovalniškem principu, kar v osnovi pomeni, da je pravica do pokojnine pravica iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki izhaja iz minulega dela in **temelji na prispevkih, plačanih v času aktivne dobe zavarovanca**. Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja so načeloma odvisne od dolžine trajanja zavarovalne dobe in od višine plač oziroma zavarovalnih osnov, od katerih je zavarovanec plačeval prispevke. Po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju /ZPIZ-1/ (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 112/06 Odl. US, 114/06-ZUTPG, 10/08-ZVarDod, 98/09-ZIUZGK, 27/10 Odl. US, 38/10-ZUKN, 61/10-ZSVarPre, 79/10-ZPKDPIZ, 94/10-ZIU, 84/11 Odl.US: U-I-245/10-13, U-I-181/10-6, Up-1002/10-7, 94/11 Odl.US: U-I-287/10-11, 105/11, 110/11-ZDIU12; v nadaljevanju: ZPIZ-1) se pokojninska osnova, od katere se odmeri starostna in invalidska pokojnina, praviloma določi na podlagi mesečnega povprečja prejetih plač oziroma zavarovalnih osnov, od katerih so bili obračunani prispevki, v katerihkoli zaporednih 18 letih zavarovanja po 1.1.1970, ki so za zavarovanca najugodnejša. Zaradi medsebojne primerljivosti plač in zavarovalnih osnov iz prejšnjih let, se le-te pri izračunu pokojninske osnove preračunajo z valorizacijskimi količniki, ki ustrezajo gibanjem povprečnih plač in pokojnin v koledarskem letu pred uveljavitvijo pravice do starostne pokojnine. Valorizacijski količnik določa vsako leto na novo minister, pristojen za delo, družino in socialne zadeve, se pa le-ta iz leta v leto znižuje zaradi usklajevanja s pokojninami že upokojenih.

Višina pokojnine je tako odvisna od **višine pokojninske osnove in višine prispevkov**, ki jih je posameznik vplačeval v sistem obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, pa tudi od **dolžine dopolnjene pokojninske dobe**. Dolžina dopolnjene pokojninske dobe pogojuje višino odstotka, ki se uporabi za odmero starostne pokojnine, le-ta pa se razlikuje glede na spol zavarovanca. Višina vplačanih prispevkov je odvisna od višine osnove, kar pomeni, da mora

oseba z višjo osnovo plačati tudi višje prispevke. Izhajajoč iz navedenega menimo, da **medsebojna primerjava različnih pokojnin ni ustrezna**, želeli pa bi tudi poudariti, da pokojninsko in invalidsko zavarovanje temelji na zavarovalniškem principu, kar v osnovi pomeni, da se pravica do pokojnine in druge pravice iz naslova minulega dela priznavajo na temelju vplačanih prispevkov in minulega dela ter da mora obstajati sorazmernost med vplačanimi prispevki in prejemki iz sistema. Navedeni predlog, po katerem bi znižali višje pokojnine ter zvišali nižje, bi tako rušil temeljna načela, ki so inkorporirana v pokojninskem sistemu.

Ob tem pa je potrebno dodati, da sistem pokojninskega zavarovanja vendarle ni čisti »zavarovalniški« sistem, temveč gre za sistem, ki temelji tudi na **načelih vzajemnosti in solidarnosti**. To sta načeli, ki posameznikom, ki so sicer 40 let vplačevali v sistem, vendar pa so imeli v svojem aktivnem obdobju zelo nizke plače, zaradi česar s svojimi vplačili ne bi dosegli niti minimalne pokojnine, omogoča, da se upokojijo z dostojno pokojnino, ki pri teh posameznikih nastopa v funkciji socialnega korektiva. Zaradi načela solidarnosti ali redistribucije se tem zavarovancem torej zagotavljajo **višje pravice, kot bi jim pripadale glede na plačane prispevke**. Za razliko, ki jo te osebe prejmejo med pokojnino, ki bi ustrezala njihovim prispevkom in pokojnino, ki jo garantira obvezni (javni) pokojninski sistem, je potrebno zagotoviti finančna sredstva, ki pa gredo deloma v škodo posameznikom, ki so 40 let plačevali prispevke, ki presegajo najvišjo pokojninsko osnovo, deloma pa v breme države. Ker je v slovenskem javnem pokojninskem sistemu višina pokojnine z zakonom omejena tako navzdol kot navzgor in je **najvišja pokojnina preko najvišje pokojninske osnove limitirana s 4-kratnikom najnižje pokojninske osnove**, se vsa finančna sredstva, ki jih ti posamezniki s prispevki preplačajo, prerazporedijo znotraj sistema in z vidika posameznika nastopajo kot davčni odtegljaj. Ker pa ne glede na navedeno še vedno zmanjka finančnih sredstev za izplačilo vseh pravic, ki se financirajo iz javnega pokojninskega sistema, razliko doplača država. **Osebe z višjimi dohodki tako v skladu s solidarnostnim načelom zagotavljajo sredstva za osebe z nižjimi dogodki tekom aktivne dobe, kar prispeva k višji socialni varnosti upokojencev.** Sistem obveznega pokojninskega zavarovanja je tako tudi solidarno naravnano, vendar pa ne gre spregledati, da gre vendarle za sistem na podlagi zavarovanja, v katerem mora biti do določene mere spoštovana tudi višina prispevka posameznika med aktivno dobo.

S spoštovanjem,

Pripravila:
Saša Šifrar
višja svetovalka I

Peter POGAČAR
GENERALNI DIREKTOR

mag. Andraž Rangus, podsekretar
vodja sektorja